Cauza civilă nr. 2-23153197-12-2-27102023-1 (2-21859/23)

HOTĂRÂRE
În numele Legii

02 octombrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Russu Natalia
Grefier Poiată Valeria

în ședință de judecată publică, în procedură contencioasă, examinând cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

constată:

Argumentele participanților la proces.

1. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul instanței la data de 27 octombrie 2023, sub nr. 053/2-44099, reclamantul ***** a chemat în instanța de judecată pârâtul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind încasarea prejudiciului moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite săvârșite de către organele de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reclamantul învederează că, prin ordonanța ofițerului superior de urmărire penală al SUP a IP Anenii Noi, inspector Serghei Raducan, din 27 ianuarie 2020, s-a dispus începerea urmăririi penale în privința sa, conform semnelor componenței de infracțiune prevăzută de art. 264/1 alin. (1) Cod penal. Indică că, la 28 ianuarie 2020, prin ordonanța ofițerului superior de urmărire penală al SUP a IP Anenii Noi, inspector Serghei Raducan, din 28 ianuarie 2020, a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264/1 alin. (1) Cod penal. Relevă că, prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi sediul Central din 28 ianuarie 2020, judecător Nicolae Ghedrovici, a fost admis integral demersul procurorului în Procuratura raionului Anenii Noi, Livadaru Natalia, și a fost aplicată în privința sa, măsura preventivă

sub formă de ridicare provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport pentru o perioada de 1 (un) an. Invocă că, nefiind de acord cu încheierea respectivă, a contestat cu recurs, solicitând anularea măsurii preventive respective. Susține că, prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, nr. 14 r-77/20, din 10 februarie 2020, recursul a fost respins ca nefondat. Menționează că, la 05 februarie 2020, procurorul Procuraturii raionului Anenii Noi, Natalia Livadaru, i-a înaintat învinuirea în baza art. 264/1 alin. 1) Cod penal. Relevă că, potrivit sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, judecător Gh. Mîra, a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264/1 alin. 1 Cod penal, pe motiv că, nu s-a constatat existenta infracțiunii. Indică că, nefiind de acord cu sentința de achitare, procurorul în Procuratura raionului Anenii Noi, Livadaru Natalia, a înaintat cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acesta să fie recunoscut culpabil, de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264/1 alin. 1) Cod penal și să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de 240 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Indică că, prin Decizia Curții de Apel, nr. 1 r-21/21 din 17 februarie 2021, recursul procurorului a fost admis integral și a remis cauza la rejudecare în aceeași instanța, în alt complet de judecată. Invocă că, prin sentința nr.1-76/21 din 22 februarie 2022, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (1) Cod penală și conform art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală, raportat la art.53 lit. g) Cod penal, a fost eliberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală conform art.60 alin.(l) lit. a) Cod penal. Relevă că, nefiind de acord cu sentința respectivă, a contestat cu recurs sentința și a solicitat să fie achitat. Invocă că, nefiind de acord cu sentința respectivă, a contestat cu recurs sentința respectivă, solicitând achitarea. Invocă că, prin Decizia Curții de Apel nr. lr-90/22 din 25 ianuarie 2023, a fost admis recursul, a fost casată total sentința Judecătoriei Anenii-Noi, sediul Central din 22 februarie 2022 și a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care, acesta, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. 1) Cod penal, a fost achitat din motiv că nu s-a constatat existenta faptului infracțiunii. Susține că, prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, cât și a instanțelor de judecată, anume: prin reținerea ilegală, privarea ilegală a dreptului de a conduce autovehicule pe un termen de un an, condamnarea ilegală a acestuia precum și încălcarea dreptului de a nu fi persecutat pe nedrept de către organele statului, acțiuni ilicite care limitează și încălcă grav drepturile persoanei, i-au fost cauzat un prejudiciu moral sub formă de suferințe psihice, care consideră ca efect compensatoriu ar fi echivalent cu suma de 500000 MDL. Susține că, cuantumul despăgubirii respective rezultă din caracterul faptei infracționale incriminate pe perioada urmăririi penale, durata desfășurării UP și

cercetării judecătorești a cauzei penale, gradul suferințelor morale suportate precum și privarea pentru o perioadă enormă de timp de aproape 3 ani, de posibilitatea și dreptul de a duce un mod normal de viață . Indică că, a fost afectat enorm și prin aplicarea în privința sa a măsurii preventive în formă de ridicare provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport pentru o perioada de 1 (un) an, care și-a produs efectele începând cu data aplicării ei, adică pentru perioada 23 ianuarie 2020 – 23 ianuarie 2021. Indică că, atât în cadrul urmăririi penale și cât și la judecarea cauzei penale respective, prin acțiunile ilicite a OUP cât și a instanțelor de judecată, a fost admisă o imixtiune gravă în viața privată și a familiei sale, ce l-a marcat și i-a afectat onoarea și demnitatea profesională în calitate de colaborator al organelor de ocrotire a normelor de drept, fiindu-i adusă o daună morală enormă. Indică că, potrivit dispozițiilor Legii nr, 1545-XIII din 25.02.1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penată, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, unde este stabilit expres atât momentul nașterii dreptului la repararea prejudiciului, cât și condițiile în temeiul cărora survine răspunderea statului. La fel, face trimitere la prevederile art. art.1, 2, 6, 10, 11 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998. Susține că, în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral. Relevă că, prevederi similare se regăsesc și în art. 2007 alin. (1) din Codul civil. La fel, face trimitere la prevederile art.53 alin.(2) din Constituție. Indică că, cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Invocă art. 2036 alin. (1), (2) din Codul civil. Menționează că, la determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului. Susține că, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducând-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Conchide că, instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, va lua în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

3. *În drept*, reclamanta și-a fundamentat cererea de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor de la art. art. 2007, 2036, 2037 din Codul Civil, Legea RM nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești și **a solicitat** încasarea din contul bugetului de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui ***** a

prejudiciului moral în mărime de 500 000,00 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000,00 lei.

4. ***La 18 decembrie 2023, reprezentantul Ministerului Justiției, Vicol Alexandru, a depus referință la cererea de chemare în judecată. (f.d. 82-87)***

5. Întru dezvoltarea criticilor formulate în referință, pârâtul a invocat faptul că, reieșind din practica juridică națională, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești. Relevă că, elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr.l545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr. 1545). Susține că, în acest sens, art.6 din Legea nr.1545 prevede expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Invocă că, unul din aceste drepturi este și devenirea definitivă și irevocabilă a sentinței de achitare (lit. a), art.6). Relevă că, în privința reclamantului a fost emisă sentință de achitare. Relevă că, pentru a fi în prezența unei acțiuni civile întemeiate nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art.6 din Legea nr.1545, dar și dispozițiile prevăzute de art.3, alin.(l) din Legea nr. 1545. Accentuează că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma, ”reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare”. Susține că prezenta acțiune civilă este neîntemeiată, or, prin prisma prevederilor enunțate se deduce expres, că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului. Relevă că, jurisprudența națională recentă a confirmat necesitatea întrunirii cumulative a cazurilor prevăzute la art. 3 și 6 din Legea nr. 1545/1998. Astfel, pretențiile urmează să se încadreze inițial prin prisma art. 3 din lege, în condițiile respectării cumulative și a prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545/1998. Indică că, acest deziderat este relevat în cauza Chirică Ruslan vs Ministerul Justiției (dosar

nr. 2ra-1635/21), iar încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2021 indică expres: „Instanța de apel a reținut că pentru a fi întemeiate pretențiile de încasare a prejudiciului material și a celui moral în condițiile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, în primul rând acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art. 3 din lege, în condițiile respectării cumulative a dispozițiilor art. 6 al aceleiași legi ”.Menționează că, potrivit recomandărilor Hotărârii nr. 7 din 04 iulie 2005 a Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, ”Ordonanțele de recunoaștere în calitate de bănuit și/sau învinuit sunt niște procedee legate de desfășurarea normală a urmăririi penale și prin sine însăși nu afectează drepturile sau libertățile constituționale ale persoanei, precum și nici nu sunt pasibile de atacare. Susține că, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit și/sau învinuit este o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică în vederea stabilirii adevărului, are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării urmăririi penale”. Relevă că, organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanțele care dovedesc vinovăția, cât si cele care dezvinovățesc, precum și circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea penală. Menționează că și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că, dimensiunea obligațiunilor statului referitoare la investigarea minuțioasă și rezultativă a oricărui fapt pretins a fi infracțional nu implică nici dreptul de a declanșa o anchetă penală împotriva unui terț sau ca acesta să fie condamnat la sancțiuni de natură penală, nicio obligație de rezultat care ar presupune ca orice urmărire penală trebuie să se finalizeze printr-o condamnare”. Indică că, în ipoteza în care se pune problema respectării unei reglementări care are ca obiect protecția drepturilor garantate de Convenție, acestea impun organizarea unui sistem judiciar de anchetă eficace la finalizarea căreia să nu existe nicio aparență de apreciere arbitrară a circumstanțelor care s-au aflat la originea faptei, (a se vedea cauza Draganschi împotriva României nr. 40890/04. Susține că, toate acțiunile organului de urmărire penală au fost îndreptate în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, asupra elucidării vinovăției sau nevinovăției persoanei menționate prin actul de sesizare, privind existența bănuielii rezonabile de comiterea infracțiunii. Menționează că, organul de urmărire penală acționează cu bună-credință, cu suficientă diligență, întreprinde măsurile necesare în vederea efectuării obiective a tuturor acțiunilor de urmărire penală. Indică că, pe durata acțiunilor procesuale aferente cauzei penale, reclamantului nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, cât și la materialele cauzei nu există nicio probă concludentă, pertinentă, utilă și

veridică în confirmarea faptului că actele procedurale emise în privința reclamantului de către organul de drept sunt calificate ca ilegale. Relevă că, în corespundere cu art. 218 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, instanța de judecată, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, o dată cu adoptarea hotărârii, emite și o încheiere interlocutorie prin care aceste fapte se aduc la cunoștința organelor respective, persoanelor cu funcție de răspundere și procurorului. Susține că, în speță, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe acțiunile pretins ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanței judecătorești, însă în lipsa unor acte ce constată în mod expres ilegalitatea acțiunilor întreprinse. Prin urmare, conchide că normele legale citate mai sus (art. 3 și art, 6 din Legea nr.1545) sunt indisolubile (nu pot fi aplicate separat). În ce privește pretenția privind încasarea sumei în mărime de 500000 lei, în calitate de prejudiciu moral, în contextul celor enunțate susține că reprezintă o pretenție neîntemeiată. Relevă că, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu. Invocă că, cuantumul solicitat nu a fost probat în mod pertinent de către reclamant, constituind o sumă exorbitantă și vădit nefondată, în coraport cu suferințele pretinse ca suferite, fiind inadmisibilă încasarea unor sume iluzorii. Invocă că, pe marginea acestei pretenții, subliniază că potrivit art. 11 din Legea nr. 1545 mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Notează că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal). Informează că, potrivit hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 9 octombrie 2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Relevă că, argumentele invocate necesită a fi certe și nicidecum iluzorii. Reiterează că despăgubirile morale solicitate urmează a fi respinse ca nefondate, în contextul lipsei argumentării pertinente a respectivei sume exorbitante. Referitor la criteriul duratei procedurilor penale, în argumentarea prejudiciului moral, precizează că acest aspect nu se încadrează în arealul Legii nr. 1545/1998, existând proceduri distincte de acordare a unui prejudiciu urmare a unei astfel de constatări. Indică că, potrivit art. 11 alin. (3)

din Legea nr. 1545, „În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral”. Susține că, în ceea ce privește pretenția formulată în prezenta acțiune, privind compensarea prejudiciului moral, în cuantum de 500000 lei, această solicitare reprezintă o sumă exorbitantă. Cu referire la eventuale solicitări privind încasarea cheltuielilor de judecată, învederează că, prin prisma recomandării Curții Supreme de Justiție nr.23 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistență juridică, recomandării Consiliului Uniunii Avocaților privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012, precum și a practicii Curții Europene, că la aprecierea cheltuielilor pentru asistență juridică urmează a fi constatat faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate și rezonabile în cuantum. Menționează că, la aprecierea costurilor și cheltuielilor judiciare instanța de fond urmează să se conformeze celor două principii de bază, și anume: costurile și cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului și tarife aplicabile; cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaților) și necesare pentru proceduri în speță (nu se compensează sub nici o formă lucrul avocatului care nu are tangență directă la proces). Conchide că, din considerentul atestării unei practici frecvent-eronate din partea instanțelor de judecată, în ceea ce vizează subiectul încasării prejudiciului, prin prisma Legii nr. 1545/1998, accentuăm că Ministerul Justiției este doar reprezentantul Statului Republica Moldova, ci nicidecum pârât pe aceste categorii de cauze (art. 5 din Legea nr. 1545/1998). Astfel, orice eventuală sumă, dispusă a fi compensată, nu poate fi încasată din contul Ministerului Justiției. În susținerea celor învederate, invocă art. 13 din Legea nr. 1545 prevede că „repararea prejudiciului specificat la art. 7 Ut. a), c)- g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat”. A solicitat pârâtul respingerea integrală a acțiunii reclamantului *****.

6. ***La 28 martie 2024, în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, Vochin Alina, a depus referință la cererea de chemare în judecată. (f.d. 88)***

7. Întru dezvoltarea criticilor formulate în referință, intervenientul accesoriu a invocat faptul că, reglementarea condițiilor de răspundere patrimonială a statului în cazurile descrise mai sus se face prin Legea nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care este o lege specială în acest domeniu. Menționează că, este important că Legea nr. 1545/1998 în art. 3 lit. b), reglementează că, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma condamnării ilegale, confiscării ilegale a

averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității, iar la art.6 stipulează expres cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Unul din aceste temeiuri este "devenirea definitivă și irevocabilă a sentinței de achitare". Invocă că, în cazul lui ***** acțiunile de urmărire penală au fost realizate în limitele prevederilor legislației procesuale și materiale, iar pe parcursul urmăririi penale ultimii nu au prezentat careva reclamații aferent acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală și a Procuraturii manifestate prin presiune psihologică sau fizică asupra sa în scopul obținerii de la aceștia a declarațiilor sau eventual a recunoașterii vinovăției. Indică că, nu există o încheiere a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care să fie declarate ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală, pe parcursul investigării cauzei penale, ca urmare a examinării căreia se consideră vătămat intimatul. Susține că, existența în speța dată a sentinței de achitare nu denotă faptul că organul de urmărire penală sau instanțele de judecată au admis careva acțiuni ilicite, or, efectuarea măsurilor operative de investigație și acțiunilor de urmărire penală este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea. Menționează că, faptul rămânerii irevocabile a sentinței de achitare, reprezintă prin sine însuși un act de satisfacție echitabilă. Relevă că, reclamantul nu a prezentat careva probe care să justifice încasarea prejudiciului moral în mărime de 500000 lei, nu a prezentat probe care să ateste cauzarea frustrărilor, stresului și a neliniștii, ponegririi onoarei, demnității și reputației sale, înrăutățirea stării de sănătate, astfel încât să constituie temei de despăgubire din partea statului, iar instanța de judecată la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cît și datele obiective care certifică acest fapt, or în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Menționează că, reclamantul pretinde la despăgubiri bănești, iar mărimea compensației nu ar trebui să excedă limita rezonabilă, astfel încât să nu poată fi privită ca o modalitate de îmbogățire fără justă cauză. Susține că, este notabil, că stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciile aduse unei persoane presupune o apreciere subiectivă din partea judecătorului, care, însă, trebuie să aibă în vedere anumite criterii obiective rezultând din cazul concret dedus judecății, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, să aprecieze intensitatea și gravitatea atingerii aduse acestora,

considerând că nu a fost dată o apreciere rezonabilă a circumstanțelor cauzei. Relevă că, în speță, nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile a reclamanților. Susține că, reieșind din jurisprudența CEDO, survenirea prejudiciului ca urmare a săvârșirii încălcării trebuie să fie certă și nu presupusă. Invocă că, în privința încasării sumelor pentru cheltuielile suportate pentru serviciile avocatului, se reține că jurisprudența CEDO referitoare la cheltuielile de asistență juridică relevă că acestea trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Relevă că, înalta Curte în cazul Amihalachioaie v.Moldova a statuat că nu ține de competența Curții de a se expune asupra acordului cu privire la onorariu. Susține că, prin jurisprudența sa CtEDO a reiterat în repetate rânduri că instanța urmează să stabilească dacă costurile și cheltuielile au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (Nilsen et Johnsen v. Norvege, nr. 23118/93), instanța fiind îndreptățită să se bazeze pe elemente precum numărul de ore lucrate de avocat și tariful perceput de acesta pentru o oră de lucru (latridis v. Grece (satisfacția echitabilă), NR.31107/96). Conchide că, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, originalul dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

8. A solicitat intervenientul accesoriu respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind una neîntemeiată și nefondată.
9. *În ședința de judecată*, reprezentantul reclamantului, avocatul Caciuc Gheorghe, a pledat pentru admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, ca întemeiată.
10. *În ședința de judecată*, reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Vicol Alexandru, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.
11. *În ședința de judecată*, reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, Vochin Alina, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

12. Analizând motivele acțiunii înaintate și criticile formulate la aceasta, audiind participanții la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și prevederile legale ce guvernează spața, în raport cu considerentele ce

vor fi redate în continuare, acțiunea înaintată de reclamantul ***** se admite parțial.

13. Din textul art.130 alin. alin. (1), (2), (3) Cod procedură civilă, rezultă că ” *Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*.”
14. În temeiul art.239 Cod de procedură civilă, ” *Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.”
15. Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) din același Cod, ” *La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii”, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) din același articol, ”Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.”*
16. Instanța de judecată reține că, în speță, chestiunea de drept supusă analizei vizează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise de organul de urmărire penală și de către procuratură.
17. Așa fiind, se concluzionează că, față de motivele efectiv invocate de către reclamantul *****, instanța trebuie să dea eficiență Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98.
18. În conformitate cu art. 3 din Legea citată, ”*În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara,* ***tragerii ilegale la răspundere penală****; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie),* ***precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice*** *sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării*

ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti."

19. În articolul 6 din aceeași Lege, este consacrat că, "*Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a)* ***devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare****; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii*."
20. Asupra cauzei, instanța de judecată a stabilit situația de fapt, potrivit căreia, la 28 ianuarie 2020, organul de urmărire penală reprezentat de ofițerul de urmărire penală al SUP a IP Anenii Noi, inspector Serghei Raducan, a emis ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit, prin care a dispus recunoașterea cet. ***** în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264[1] alin. (1) Cod penal (f.d. 9)
21. Prin Ordonanța de ridicare din 23 ianuarie 2020, emisă de ofițerul SST și AR, inspector superior Jondan Vladimir, a fost ridicat permisul de conducere a reclamantului *****. (f.d. 13-14)
22. Prin ordonanța de punere sub învinuire emisă de Procurorul în Procuratura raionului Anenii Noi, Natalia Livadaru, din 05 februarie 2020, s-a dispus a-l pune sub învinuire pe *****, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264[1] alin. (1) Cod penal. (f.d. 18)
23. S-a constatat că, prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, dosar nr. 14r-77/20 din 10 februarie 2020, s-a menținut încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 28 ianuarie 2020, privind aplicarea măsurii preventive-ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport în privința lui *****. (f.d. 15-17, 19-20, 21)
24. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, dosar nr. 1-53/20, din 23 decembrie 2020, ***** a fost achitat. (f.d. 22-33)
25. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, dosar nr. 1r-21/21, din 17 februarie 2021, s-a decis a remite cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată. (f.d. 34-36)

26. S-a constatat că, prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, dosar nr. 1-76/21, din 22 februarie 2022, s-a recunoscut vinovat ***** de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264[1] alin. (1) Cod penal și conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod procedură penală, raportat la art. 53 lit.g) Cod penal, s-a eliberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală conform art. 60 alin. (1) lit.a) Cod penal. (f.d. 37-49)
27. Este de reținut că, prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, dosar nr. 1r-90/22, din 25 ianuarie 2023, prin care *****, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 2641 alin. (1) Cod penal, **a fost achitat**, **din motiv că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii**. Decizia a rămas irevocabilă. (f.d. 50-51)
28. După cum rezultă din art. 390 alin. (3) din Codul de procedură penală ”*Sentinţa de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului*.”
29. Așa fiind, se accentuează că, reclamantul ***** a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii, deci **cu reabilitare totală**.
30. În conformitate cu art. 23, alin. (3) Cod de procedură penală ”*Persoana achitată sau în privinţa căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat*.”
31. Din conținutul art. 3 alin. (2) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98 ”*Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.*.”
32. Instanța reține că, pentru a putea opera răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise de organul de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, urmează a fi îndeplinite cumulativ următoarele condiții: să fie constatată una din acțiunile enumerate la art. 3 citat *supra* și reclamantul să dețină dreptul la repararea prejudiciului în temeiul art. 6 citat *supra*.
33. Conform art. 2 alin.(1) din Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998, ***acţiuni ilicite*** *reprezintă acţiuni sau inacţiuni ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenționata a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni)*.

34. Prin urmare, din prima parte a noțiunii expusă în lege, se desprind câteva elemente esențiale ale acțiunilor ilicite: ***acţiuni sau inacţiuni ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care nu neapărat să fie ilegale și exclud vinovăția acestora, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nicio persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere*** *şi nu poate fi judecată.*
35. Așa fiind, pentru a încadra acțiunile sau inacțiunile organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată în acțiuni ilicite, nu-i neapărat ca agenții statului să fi neglijat legea la efectuarea acțiunilor procesuale și la emiterea actelor procedurale în privința lui *****, de exemplu a ordonanței de punere sub învinuire, aplicării măsurii preventive ”ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport”, sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 22 februarie 2022, de recunoaștere vinovat pe ***** de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264^1 alin. (1) Cod penal.
36. Interpretând într-o manieră coroborată normele legale citate *supra*, raportat la situația de fapt stabilită, instanța constată că, în privința reclamantului *****, de către autoritățile de resort au fost întreprinse acțiuni, precum tragerea la răspundere ilegală pentru comiterea infracțiunii prevăzută la art. 264^1 alin. (1) Cod penal, aplicarea măsurii preventive ”ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport”, acțiuni prevăzute de art. 3 lit. a), lit. c) din Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998 ”*În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara,* ***tragerii ilegale la răspundere penală****; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie),* ***precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice***”, iar dreptul la repararea prejudiciului cauzat de acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii rezultă din art. 6, lit. a) din Legea în referință, în conformitate cu care, ”*Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare*”.
37. Așa fiind, instanța de judecată va respinge ca neîntemeiate alegațiile congruente ale pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, precum că, la materialele cauzei nu există nicio probă concludentă, pertinentă, utilă și veridică în confirmarea faptului că actele procedurale emise în privința reclamantului sunt calificate ca ilegale, or, pe astfel de litigii, nu este necesar a se demonstra caracterul ilegal printr-un act judecătoresc prin care să se constate expres ilegalitatea acțiunilor întreprinse. Instanța opinează că, aceste concluzii ale pârâtului sunt contrare art. 3 alin. (2) al Legii menționate, potrivit căruia,

prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti. Prevederi similare în acest sens se conțin și în art. 2007 din Codul civil, în conformitate cu care ”*Prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat* ***integral****,* ***indiferent de vinovăţia persoanei responsabile****, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală,* ***tragere ilegală la răspundere penală****, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii; c) acţiuni sau inacţiuni care au dus, după caz, la: – constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăţilor fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; – pronunţarea unei hotărâri de către o instanţă judecătorească naţională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului. Statul se exonerează de răspundere în cazul cînd persoana vătămată a contribuit intenţionat şi benevol la producerea prejudiciului prin autodenunţ*.”

38. În subsidiar, se reține că, în materia pretinselor violări, art. 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, sub aspectul său penal, definește acuzatul ca fiind bănuitul, învinuitul şi inculpatul. CtEDO, în jurisprudenţa sa constantă, a dat o definiţie „acuzaţiei” în materie penală, arătând că aceasta reprezintă notificarea oficială, ce emană de la o autoritate competentă, a faptului că unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale, ceea ce înseamnă producerea unor consecințe importante privitoare la persoana astfel suspectată (cauza Serves vs Franţa 1997-VI §42).
39. Ca urmare, este cert că, în speță, recunoașterea lui ***** vinovat în comiterea infracțiunii de la art. art. 264^1 alin. (1) Cod penal, iar ulterior achitat prin sentință judecătorească, cu reabilitare totală, echivalează cu tragerea ilegală a reclamantului la răspundere penală, mai mult, față de acesta a fost aplicată măsura preventivă ”ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport”, prin care cu evidență au fost limitate drepturile reclamantului.
40. Se evidențiază că, măsura preventivă ”ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijlocului de transport” aplicată față de reclamant a fost aplicată începând cu 23 ianuarie 2020 până la 22 februarie 2022.
41. Instanța opinează că, urmare a achitării reclamantului *****, acțiunile organului de urmărire penală și a procuraturii se apreciază în sensul legii speciale - ilicite în sine, iar caracterul lor ilicit se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere penală și se reiterează, care nu neapărat să fie ilegale.

42. Așadar, instanța de judecată conchide că, odată cu adoptarea Deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, dosar nr. 1r-90/22, din 25 ianuarie 2023, prin care ***** a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, cu reabilitare totală, reclamantul este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.
43. Se reiterează că, legiuitorul prin art. 2 din Legea menționată, a consacrat că, chiar dacă acțiunile agenților sunt legale, în sensul expus supra, caracterul ilicit se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, iar dacă acest fapt s-a întâmplat persoana trebuie despăgubită.
44. Cu privire la cel din urmă aspect, instanța va da eficiență și art. 53, alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, în conformitate cu care ” *Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvîrşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti*.”
45. Din conținutul art. 10 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98 rezultă că ”*Dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6*.”
46. Potrivit dispozițiilor de la art. 11 din aceeași Lege ”*Mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art.219 alin.(4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral*.”
47. Așa fiind, la stabilirea cuantumului compensației pentru erorile săvârșite de către organele de drept, se va lua în considerație că erorile organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanței de judecată au fost importante prin consecințele pe care le-a avut, or, reclamantului i-au fost încălcate drepturile şi

libertăţile fundamentale consacrate în Constituție la art. 21 ”Prezumția nevinovăției”.

48. La stabilirea mărimii compensației, instanța de judecată va lua în considerație că o infracțiune ușoară a fost examinată începând cu 27 ianuarie 2020 până la rămânerea irevocabilă a Deciziei, prin care reclamantul a fost achitat pentru motive de reabilitare, la 25 ianuarie 2023, la fel, reclamantul fiind limitat în dreptul de a conduce mijlocul de transport, la fel, cauza penală a fost remisă la rejudecare, ceea ce cu evidență a avut impact asupra stării psihice a reclamantului.
49. În cazul din speță, este indubitabil că încălcarea drepturilor fundamentale ale reclamantului ***** au putut cauza acestuia sentimente de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieţii şi neputinţă, disconfort și retrăire, incapacitate de a se bucura în modul cuvenit de garanţiile prescrise de lege, etc., atribuite şi de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la categoria componentelor prejudiciului moral, respectiv, a suferințelor psihice (cauzele Sommerfeld contra Germaniei, McFarlane contra Irlandei, etc.).
50. Este de menționat faptul că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că, proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate. Astfel, instanțele urmează să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. contra Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009), iar în cauzele Danev contra Bulgariei și Iovtchev contra Bulgariei, Curtea Europeană a reținut în esență încălcarea Convenției, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală, prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.
51. Ținând cont de criteriile de stabilire a cuantumului prejudiciului moral ale CtEDO, instanţa va ţine cont atât de nivelul de viaţă din ţară, de efectul compensatoriu al despăgubirii pentru reclamant, raportat şi la practica CtEDO de atribuire a prejudiciului moral pe cauze similare.
52. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.
53. Prin prisma jurisprudenței Curții Europene unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echității. Modul de acordare a satisfacției echitabile, trebuie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă.

54. Astfel, pentru toate considerentele anterior reținute, instanța de judecată ajunge la concluzia că suma de 60000,00 lei (șaizeci mii lei,00 bani) va constitui o satisfacție echitabilă pentru reclamantul *****, suficientă pentru atenuarea suferințelor psihice cauzate, iar mărimea compensației revendicată de către reclamant în sumă de 500 000,00 lei este una exagerată.
55. Cu privire la cel din urmă aspect, instanța va reține întemeiate alegațiile pârâtului că, cuantumul solicitat al prejudiciului moral constituie o sumă exorbitantă.
56. Din articolul 90, lit. i) Cod de procedură civilă reiese că ”*Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistenţă juridică*”
57. Din articolul 96 alin. (1), alin. (11) Cod de procedură rezultă că, ”*Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*.”
58. Actele cauzei atestă că reclamanta, în vederea asigurării dreptului la apărare, a contractat avocatul Dogotari Ian (f.d. 2), astfel, se reține cu certitudine necesitatea adjudecării cheltuielilor de asistență juridică.
59. Ca parte căzută în pretenții, pârâta este obligată să compenseze reclamantei cheltuielile de asistență juridică.
60. Instanța atestă că, cheltuielile de asistență juridică enunțate au fost realmente angajate și se dovedesc prin bonul de plată seria PL nr. 050874. (f.d. 3)
61. Sub aspectul evaluării mărimii solicitate spre compensare, se conchide că, valoarea de 10000,00 lei corespunde criteriului de rezonabilitate.
62. Instanța de judecată consideră că, cheltuielile de asistență juridică suportate de reclamantă au fost necesare.
63. În textul art. 98 alin. (1) Cod procedură civilă, este reglementat că ” *Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*.”
64. Ca parte căzută în pretenții, pârâtul va compensa reclamantei cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10000,00 lei, iar prin prisma art. 85 alin. (1) lit.l) din Cod procedură civilă, pârâtul este scutit de la plata taxei de stat.
65. În conformitate cu art. 236, art. art. 238-241 Cod de Procedură Civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura

Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, ca întemeiată.

Se încasează din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiţiei, în beneficiul lui *****, suma de 60000,00 lei (șaizeci mii lei, 00 bani), cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată compuse din cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10000,00 lei (zece mii lei, 00 bani).

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Se explică dreptul părților şi participanților la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile, din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Președintele instanței,
judecătorul Russu Natalia